„სახელშეკრულებო თავისუფლების შეზღუდვის მიზანშეწონილობა სასამართლოს მხრიდან პირგასამტეხლოს შემცირებისას"

ეკა ქიტესაშვილი

ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის კერძო ბიზნეს სამართლის ფაკულტეტზე სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

კერძო (ბიზნეს) სამართლის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: რუსუდან როგავა (მოწვეული ლექტორი, სამართლის მაგისტრი)

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, 2015

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ხელმოწერა: _____ ეკა ქიტესაშვილი.

თარიღი:

აბსტრაქტი

სამოქალაქო სამართლის განვითარების ერთ–ერთ წინაპირობას წარმოადგენს სახელშეკრულებო თავისუფლების პრინციპში არამართლზომიერი ჩარევის აკრძალვა, ვინაიდან, იგი თავისი მნიშვნელობით შეიძლება შედარდეს, ისეთ მნიშვნელოვან კონსტიტუციურ უფლებებს, როგორიცაა რწმენის, თავისუფალი გამოხატვისა და შრომის უფლებები. ამდენად, სახელშეკრულებო თავისუფლების უზრუნველყოფა თანამედროვე დემოკრატიული სახელმწიფოს კონსტიტუციურ მოვალეობას განეკუთვნება. თუმცა, სახელშეკრულებო თავისუფლების პრინციპი აბსოლუტურ ხასიათს არ ატარებს, რამეთუ, სასამართლო ხელისუფლებას, საზოგადოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე, მინიჭებული აქვს უფლება მოახდინოს სახელშეკრულებო თავისუფლების პრინციპისა და მხარეთა კერძო ავტონომიის პრინციპის შეზღუდვა, შეუსაბამოდ მაღალი პირგასამტეხლოს შემცირების კუთხით.

ქართული კანონმდებლობა სახელშეკრულებო თავისუფლების ცნებასსაკანონმდებლო დონეზე არ იცნობს, ამასთან, ბუნდოვან ნორმას წარმოადგენს სამოქალაქო კოდექსის 420–ე მუხლი, რომელიც იძლევა „შეუსაბამოდ მაღალი“ პირგასამტეხლოს შემცირების შესაძლებლობას სასამართლოს მხრიდან, ამდენად, ნაშრომის ფარგლებში გამოყენებული იქნება კვლევის შედარებითი მეთოდი და ეს ინსტიტუტი განიხილებასაქართველოსა და გერმანიისსამოქალაქო სამართლის ზოგადი მიმოხილვისა და პრაქტიკის საფუძველზე.

ნაშრომის მიზანია, გამოვლინდეს დღეს მოქმედ სამოქალაქო კანონმდებლობაში არსებული ხარვეზები, დავანახო საზოგადოებას მოცემული საკითხის აქტუალობა და საჭიროება ქართულ სამოქალაქო კოდექსში, კანონმდებელთა მხრიდან მოხდეს ნორმის სწორი დისპოზიციის განსაზღვრა, ხოლო სასამართლოს მხრიდან ჩამოყალიბდეს პირგასამტეხლოს შემცირებისას ერთგვაროვანი პრაქტიკა.

საკვანძო სიტყვები: სახელშეკრულებო თავისუფლება, შეუსაბამოდ მაღალი, შედარებითი მეთოდი.

Abstract

Oneofthepreconditionsforthedevelopmentofcivillawisprohibitionofillegalinterferenceintheprincipleofcontractualfreedomasaccordingtoitsmeaningitmaybecomparedtosuchimportantconstitutionalrightsalikerightsofbelief, expressionoffreedomandlabor. Thus, ensuring contractual freedom is intended for the constitutional duty of modern democratic state. Though, the principle of democratic state has no absolute nature as pursuant to the public interests the judicial system is entitled to restrict the principle of contractual freedom and the principle of private autonomy of parties from the standpoint of decrease of inadequately high penalty.

Georgian legislation is not aware about essence of contractual freedom on the legislative level, also Article 420 of Civil Code is an obscure regulation enabling decrease of "inadequately high" penalty from the part of law, thus comparative method of study will be applied within the frameworks of paper and this institute will be reviewed under the basis of general review and practice Georgian and German Civil Law.

The purpose of the paper is to have shown the flaws found in present active civil legislation, provide topicality of this issue to public and need in Georgian civil code, have defined exact disposition of norm from the part of legislators, but from the part of court to have established uniform practice upon decrease of penalty.

Keywords: Contractual freedom, inadequately high, comparative method.